

Litteraturlista

för kurs på avancerad nivå

**Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser,
specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning -
uppdragsutbildning**

30.0 Högskolepoäng

**The Professional Competences of The Special Education
Teacher in Relation to Students with Intellectual Disabilities** **30.0 ECTS credits**

Kurskod: UQ2LYI
Gäller från: HT 2024
Fastställd: 2024-06-28

Litteratur

Delkurs 1: Intellektuell funktionsnedsättning ur olika perspektiv, 7,5 hp

Andersson, A.-L., & Wilder, J. (2015). Swedish classroom communities including learners with mild intellectual disabilities – Lower secondary school. I A. Sandberg & A. Garpelin (Red.), *C**hildren and Young People in School andin Society* (s. 111–134). Nova publishers. [Elektronisk resurs]

Assarson, I. (2009). Bildbar men inte anställningsbar. I T. Barow & D. Östlund (Red.), **Bildning för alla! En pedagogisk utmaning* *(s. 17–27). Kristianstad University Press. [Elektronisk resurs]

Assarson, I. (2009). Subjektivering på tvärs. I R. Helldin & B. Sahlin (Red.), **Etik i specialpedagogisk verksamhet* *(s. 97–114). Studentlitteratur.

Berthén, D. (2007). **Förberedelse för särskildhet: Särskolans pedagogiska arbete i ett verksamhetsteoretiskt perspektiv* *(s. 5–37). [Doktorsavhandling, Karlstads universitet]. [Elektronisk resurs]

Boettcher, L. (2011). Cognitive Impairments and Cultural-Historical Practices for Learning: Children with Cerebral Palsy in School. I H. Daniels & M. Hedegaard (Red.), **Vygotsky and special needs education: rethinking support for children and schools* *(s. 11–29). Continuum International Pub. Group. [Elektronisk resurs] (Kap 1)

Boettcher, L., & Dammeyer, J. (2016). *Development and Learning of Young Children with Disabilities A Vygotskian Perspective*. Springer International Publishing. [Elektronisk resurs] (Kap 1 & 2)

Giest, H. (2018). Vygotsky's Defectology: A Misleading Term for a Great Conception. *Educação*, 41(2), 334–346.

Gindis, B. (1995). The social/cultural implication of disability: Vygotsky's paradigm for special education.

Educational Psychologist, 30(2), 77–81. https://doi.org/10.1207/s15326985ep3002_4

Ineland, J., Molin, M., & Sauer, L. (2019). *Intellectuell funktionsnedsättning, samhälle *och välfärd. (Tredje upplagan). Gleerups. (Kap 3, 4, 5, 6 & 10)

Kutscher, M. L., Attwood, T., & Wolff, R. R. (2016). *Barn med överlappande diagnoser: ADHD, inlärningssvårigheter, Autism, Aspergers, Tourette, ångest m.fl.* Natur & Kultur.

Kylén, G. (2012). ALA Classics I, Helhetssyn på människan: begåvning och begåvningshandikapp. Stiftelsen ALA.

Llewellyn, G. (2013). Parents with Intellectual Disability and Their Children: Advances in Policy and Practice. * *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities*, 10*(2), 82–85.

Lundström, E. (2019). *Att förstå föräldrar till barn med funktionsnedsättning.* (Upplaga 1). Studentlitteratur.

Munger, K. M., Gill, C. J., Ormond, K. E., & Kirschner, K. L. (2007). The next exclusion debate: Assessing technology, ethics, and intellectual disability after the human genome project. *Mental Retardation & Developmental Disabilities Research Reviews*, * 13*(2), 121–128. <https://doi.org/10.1002/mrdd.20146>

Ringsby Jansson, B., & Olsson, S. (2006). Outside the System: Life Patterns of Young Adults with Intellectual Disabilities. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 8(1), 22–37. <https://doi.org/10.1080/15017410500301122>

Rosendahl, J. (2022). *Inflytande och delaktighet för unga vuxna som har intellektuell funktionsnedsättning: i lokalsamhällets sociala arenor och demokratiska processer.* [Doktorsavhandling, Stockholms universitet]. [Elektronisk resurs]

Soenen, S., Van Berckelaer-Onnes, I., & Scholte, E. (2009). Patterns of intellectual, adaptive and behavioral functioning in individuals with mild mental retardation. *Research in Developmental Disabilities*, 30(3),

433–444. <https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.1016/j.ridd.2008.04.003>

Svensson, O., & Tideman, M. (2007). Motvärn, motståndsideitet och empowerment bland personer med intellektuella funktionshinder. *Socialmedicinsk tidskrift*, 84, 193–204.

Szönyi, K. (2012). Att lyssna till barn: I gränslandet mellan livsvärldar och systemvärlden. I T. Barow & D. Östlund (Red.), *Bildning för alla! En pedagogisk utmaning* (s. 45–52). Högskolan i Kristianstad. [Elektronisk resurs]

Wilder, J. (2014). *Kommunikation hos och med barn och ungdomar med flerfunktionsnedsättningar: En systematisk kunskapsöversikt. *Kunskapsöversikt 2014:1. Nationellt kompetenscentrum anhöriga.

Östlund, D. (2009). Om speciallärare med inriktning utvecklingsstörning är svaret – vad är då frågan? I T. Barow & D. Östlund (Red.), *Bildning för alla! En pedagogisk utmaning *(s. 145–158). Högskolan i Kristianstad. [Elektronisk resurs]

Dessutom tillkommer forskningsartiklar inom ramen för arbetet med gruppexaminationsuppgiften, texterna tillhandahålls av kursansvarig lärare. (ca 50 s)

Delkurs 2: Didaktiska villkor för undervisning i anpassad skola, 15 hp

Abbeduto, L., Warren, S. F., & Conners, F. A. (2007). Language Development in Down Syndrome: From the Prelinguistic Period to the Acquisition of Literacy. *Mental Retardation and Developmental Disabilities Research Reviews*, 13(3), 247–261.

Berthén, D. (2007). *Förberedelse för särskildhet: Särskolans pedagogiska

arbete i ett verksamhetsteoretiskt perspektiv. *[Doktorsavhandling, Karlstads universitet]. (s. 69–184).

Berthén, D. (2012). Realisera demokratiskt deltagande genom rika skriftspråksmiljöer. I A. Löfdahl & H. Pérez (Red.) *Barn, barndomar, rättigheter och utbildningar: Vänbok till Solveig Hägglund *(s. 13–24). (Karlstad University studies, nr. 2012:13). Karlstads universitet.

Berthén, D. (2019). Nyckeluppgift som redskap för att kvalificera undervisningen i grundsärskolan – exemplet ”det magiska ägget”. I Y. Ståhle, M. Waermö & V. Lindberg (Red.). *Att utveckla forskningsbaserad undervisning. Analyser, utmaningar och exempel* (s. 241–267). Natur & Kultur.

Berthén, D., Waermö, M., & Eriksson, I. (2021). Ett kollaborativt, iterativt och empiriskt utforskande av ämnesdidaktiska utmaningar. I N. Rönström & O. Johansson (Red.). *Att förbättra skolor med stöd i forskning. Exempel, analyser och utmaningar* (s. 427–450). Natur & Kultur.

Berthén, D., Waermö, M., & Andersson, F. (2022). Att undervisa för ett expanderat läs- och skrivkunnande hos elever i grundsärskolan. I D. V. Börtzell-Szuch & S. Vuorenperä (Red.), *Läs- och skrivundervisning utifrån elevers varierade behov* (s. 233–255). Gleerups.

Bjar, L., & Liberg, C. (Red.). (2010). *Barn utvecklar sitt språk*. Studentlitteratur. (Kap 4, 6, 9, & 10).

Bjørndal, C. (2005). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Liber. (Kap 1, 2, 7 & 8)

Boettcher, L., & Dammeyer, J. (2016). *Development and Learning of Young Children with Disabilities A Vygotskian Perspective*. Springer International Publishing. [Elektronisk resurs] (Kap 1, 2, 5, 7 & 8)

Browder, D., Gibbs, S., Ahlgrim-Delzell, L., Mraz, M., Flowers, C., & Courtade, G. R. (2009). Literacy for students with severe developmental disabilities: What should we teach and what should we hope to achieve? *Remedial and Special*

Education, 30(5), 269–282. <https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.1177/0741932508315054>

Carlgren, I. (Red.). (2017). *Undervisningsutvecklande forskning: exemplet learning study*. (Första upplagan). Gleerups.

Chaiklin, S. (2019). Vidga din uppfattning om ZPD för ett rikare didaktiskt perspektiv: en presentation av traditionen developmental education. I Y. Ståhle, M. Waermö & V. Lindberg (Red.). *Att utveckla forskningsbaserad undervisning. Analyser, utmaningar och exempel* (s. 76–91). Natur & Kultur.

Davydov, V.V. (2008). *Problems of developmental instruction: A theoretical and experimental psychological study*. Nova Science Publishers, Incorporated. [Elektronisk resurs]. (s. 90–95, 115–177)

Gadd, M., & Parr, J. M. (2016). It's all about Baxter: Task orientation in the effective teaching of writing. *Literacy*, 50(2), 93–99. <https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.1111/lit.12072>

Heister Trygg, B. (2012). *AKK i skolan *- *en pedagogisk utmaning. Om Alternativ och Kompletterande Kommunikation (AKK) i förskola och skola. *Södra regionens kommunikationscentrum.

Hirsh, Å. (2017). *Formativ undervisning: utveckla klassrumspraktiker med lärandet i fokus*. Natur & Kultur. (Kap 1, 2, 3 & 7)

Holmqvist, M. (2009). Structured flexibility: six case studies of how children with diagnosed autism develop independency in daily living activities. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 11(3), 175–193. <https://doi.org/10.1080/15017410902753862>

Håkansson, J., & Sundberg, D. (2012). *Utmärkt undervisning: framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*. Natur & Kultur. (Kap 2, 3 & 4)

Kutscher, M. L., Attwood, T., & Wolff, R. R. (2016). *Barn med överlappande diagnoser: ADHD, inlärningssvårigheter, Autism, Aspergers, Tourette, ångest m.fl.* Natur & Kultur.

Light, J. (1997). "Let's go star fishing": reflections on the contexts of language learning for children who use aided AAC. *Augmentative & Alternative Communication*, 13(3), 158–171. <https://doi.org/10.1080/07434619712331277978>

Porter, J., Ouvry, C., Morgan, M., & Downs, C. (2001). Interpreting the communication of people with profound and multiple learning difficulties. *British Journal of Learning Disabilities* 29 (1), 12–16. <https://doi.org/10.1046/j.1468-3156.2001.00083.x>

Reichenberg, M., & Lundberg, I. (2011). *Läsförståelse genom strukturerade textsamtal: för elever som behöver särskilt stöd*. Natur & Kultur.

Reichenberg, M. (2012). Gränser på gott och ont: Undervisning i särskolan förr och nu. I D. Andersson & L. Edlund (Red.). *Språkets gränser – och verklighetens: Perspektiv på begreppet gräns *(s. 143–155). Institutionen för språkstudier, Umeå universitet.

Von Tetzchner, S., & Jensen, K. (1999). Interacting with People who have Severe Communication Problems: ethical considerations. *International Journal of Disability, Development and Education*, 46(4), 453–462.

Vygotskij, L. S. (2001). En experimentell undersökning av begreppens utveckling. I *Tänkande och språk* (s. 167–250). Daidalos. [Elektronisk resurs]

Utifrån kursansvarigas anvisningar tillkommer artiklar och litteratur (ca 200 sidor).

Delkurs 3: Bedömning av och för kunskapsutveckling i anpassad skola, 7,5 hp

Asp-Onsjö, L. (2011). Dokumentation, styrning och kontroll i den svenska skolan. *Educare – Vetenskapliga Skrifter*, 2, 39–56.

Atjonen, P. (2018). Etiska grunder för bedömning av elevers lärande. I V. Lindberg, I. Eriksson & A. Pettersson (Red.), *Lärares bedömningsarbete: förutsättningar, villkor, agens* (s. 69–92). Natur & Kultur.

Berthén, D., Waermö, M., & Andersson, F. (2022). Att undervisa för ett expanderat läs- och skrivkunnande hos elever i grundsärskolan. I D. V. Börtzell-Szuch & S. Vuorenperä (Red.), *Läs- och skrivundervisning utifrån elevers varierade behov* (s. 233–255). Gleerups.

Gadd, M. (2014). *What is critical in the effective teaching of writing? A study of the classroom practice of some Year 5 to 8 teachers in the New Zealand context. *[Doktorsavhandling, University of Auckland].

Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81–112.

Hirsh, Å. (2011). A tool for learning? An analysis of targets and strategies in Swedish Individual Education Plans. *Nordic Studies in Education*, 31(1),

14–30. <https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.18261/ISSN1891-5949-2011-01-02>

Lindström, L., Lindberg, V., & Pettersson, A. (2013). *Pedagogisk bedömning: att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap *(3. uppl. ed.). Liber.

Lindberg, V., Eriksson, I., & Pettersson, A. (Red.) (2019). *Formativ bedömning: utmaningar för undervisningen*. (Första utgåvan). Natur & Kultur.

Ruiz-Primo, M. A. (2011). Informal formative assessment: The role of instructional dialogues in assessing students' learning. *Studies in Educational Evaluation*, 37(1),

15–24. <https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.1016/j.stueduc.2011.04.003>

Shepard, L. A. (2008). The Role of Assessment in a Learning Culture. **Journal of Education*, 189(1/2),

95–106.

Tillkommer litteratur i relation till ämne/ämnesområde och skolform. (ca 250 s.)